

Bataaki Pool dīdaŋi to Korintunkooŋe

¹ Bataaki ki to am yuuri, miin Pool e sakiike meeden Timote. Miin Pool, mi nulaado Iisaa Almasiihu saabe muuyde Laamdo. Miden njowta kawrital Laamdo gonggal Korintu e seniibe wonbe leydi Akaya fuu. ² Wo Laamdo Baaba meeden e Joomiraado men Iisaa Almasiihu kokku on moyyere e jam.

No Pool yettiri Laamdo

³ Jettooje ngoodanii Laamdo Baaba Joomiraado meeden Iisaa Almasiihu. Oon woni Baabiiwo jom yurmeende, Laamdo cellinoowo berde e dow huunde fuu. ⁴ Imo sellina berde men e ley torraaji men fuu, faa enen du, mbaawen sellinde berde wonbe e sii torraaji fuu no o sellinirta berde men ni. ⁵ Sabo no kebirde torraaji saabe Almasiihu faa keewi, noon du Almasiihu sellinirta berde meeden faa heewa. ⁶ Nde min torraa fuu, wo faa berde moodon cellinee, woodi du faa kisinedon. Nde berde amin cellinaa du, wo faa berde moodon peewa, de kebon munyal munyude sii torraaji di min torrete minen e ko'e amin diin. ⁷ Jikke amin e moodon ina selli, sabo miden anndi ko kawtudon e amin torraaji duum, odon kawti e amin sellineede berde du.

⁸ Si goonga sakiraaŋe, min njidaa ndullon torraaji kewtiidi min e leydi Aasiya. Torraaji kewtiidi min toon ina paltii semmbe amin sanne faa min miilaaki wuurude katin. ⁹ Ley berde amin, miden

maatannoo wo min saraaŋe sariya wareede. De ɗum waɗirii faa taa min njowa jikke amin dow ko'e amin, ammaa min njowa ɗe dow Laamɗo um-mintinoowo maayŋe oon. ¹⁰ Wo kam dannii min e maayde ndeen, kam dannata min yeeso du. Wo dow makko min njowi jikke o dannan min katin. ¹¹ Oɗon mballira min e majjum du'aawuuji mon, onon du. Hono noon, moyyere nde o waɗanta min saabe du'aawuuji yimŋe heewŋe, waɗata faa heewŋe njetta Laamɗo saabe amin du.

Haala ko haɗi Pool fantude Korintu'en

¹² Inan ko min mantortoo: berɗe amin ina ceedanoo min min mbuurɗii e goonga e laaɗal berɗe yuurungal to Laamɗo ley adunaaru ndu, sakko hakkunde moodon. Min ngadiraay ɗum hakkillooji ɓiɓɓe-Aadama, ammaa wo e moyyere Laamɗo. ¹³ Sabo min mbinndantaa on faa'e si wanaa ko njanngoton de paamon. Miɗo yidi paamon faa laaɓa ¹⁴ ko puɗɗuɗon faamude joonin ɗuum. Ndeen, nyannde Joomiraado men Iisaa wartowi fu, on mantorto min hono no minen du min mantortoo on noon.

¹⁵ Saabe hoolaare ndeen, mi anniyakeno warude to moodon arande faa ceyoɗon kile ɗiɗi. ¹⁶ Ko njidunoomi dey, mi fanta to moodon, mi yaha leydi Makedoniya, de mi rewa to moodon katin nde ngartammi faa mballon kam mi yaha leydi Yahuudiya. ¹⁷ Yalla nde mbi'ammi mi waran to moodon ndeen, mi tinnaaki naa? Si mi anniyake waɗude huunde, yalla miɗo sikkitira hono no yimŋe adunaaru anniyortoo, wi'oobe «ayyo» de wakkati gooto puɗɗita wi'uɗe «a'aa» naa? ¹⁸ No tannyorden Laamɗo wo koolniido ni, hono noon

konngol ngol min kaalani on ngool wanaa ayyo e a'aa fuu nde wootere. ¹⁹ Sabo Iisaa Almasiihu Bii Laamdo oon wanaano ayyo e a'aa: wo ayyo tan woni e makko. Kanko woni mo miin e Silas e Timote min mbaajii kabaaru muudum to moodon oon. ²⁰ Goonga ni, amaanaaji Laamdo fuu tabitii e ley makko, laatii «ayyo». Ndelle wo saabe makko de eden mbi'a «Aamiina» faa Laamdo teddinee. ²¹ Woodi, wo Laamdo tabintinani min, minen e moodon fuu, kawtal meeden e Almasiihu. Kanko subii en. ²² Katin kanko wadi maande makko e meeden, o watti Ruuhu makko e berde meeden laato maande laabinanoore en en keban moyyereji garooji.

²³ Laamdo na seedanoo kam, o jukkoo kam si mi fewii: wo faa taa mi haaba e moodon wadi de mi yeccaaki Korintu. ²⁴ Min pilataako dawrande goondinal moodon, de miden mballundura e moodon faa ceyodon, tawa on ndarake no woodiri ley goondinal.

2

¹ Dum le, mi wadii anniya mi yeccataako to moodon, taa mi mettina berde mon katin. ² Sabo si mi mettinii berde mon, moy seynata kam si wanaa onon 6e mettinanmi been? ³ Dum wadi mbinndumi no mbinndirmi ni e ley bataaki am kiin. Mi yidaano warude to moodon de haanube seynude kam been mettina bernde am. Mido tannyorani on, nde ceyiimi fu, onon du on ceyoto. ⁴ Billaare e bernde mettunde e gondi keewdi mbinndiranmi on. Ko mbinndumi duum wanaa faa mi mettinana on, ammaa wo faa mi anndina on no njjingu am dow moodon foti mawnude.

No Pool yaaforii toonyiido

⁵ Si gooto moodon laatake sabaabu mettorgal fu, wanaa miin o mettinani, wo on fuu – naa wobbe moodon, taa mi faltoo goonga. ⁶ Ko burbe heewude e moodon njukkii neddo oon duum heyii. ⁷ Joonin kaa, ko buri woodde dey: njaafodon mo, cellinon bernde makko taa mettorgal bernde jaaloo mo. ⁸ Ndelle, mido naaroo on sanne tabintinon njinngu moodon e makko. ⁹ Si goonga, wo saabe majjum mbinndiranmi on, faa mi fonnda on, mi ndaara yalla ofon njokka haala am ley huunde fuu. ¹⁰ Mo njaafidon fuu, miin du mi yaafake dum. Goonga ni, ko njaafiimi duum – si ina woodi ko kaanumi yaafaade mo – mi yaafake dum yeeso Almasiihu faa nafa on ¹¹ taa Seydaani jambo en, sabo eden anndi anniyajji muudum.

Haala saakugol anndal Almasiihu

¹² Nde njahunoomi Torowas faa mi waajoo Kabaaru Lobbo haala Almasiihu fu, mi tawii Joomiraado omtanii kam laawol gollude toon. ¹³ Ammaa hakkillo am fukkaaki, sabo mi tawaay toon sakiike am Tiitu. Woodi ndelle, mbayniimi sakiraabe been, de ponndiimi leydi Makedoniya.

¹⁴ Ammaa jettooje ngoodanii Laamdo kokkoowo en jaalagol wakkati fuu saabe kawtal meeden e Almasiihu. Laamdo hokkii min saakude anndal Almasiihu nokku fuu hono no uurdi mbelndi ni. ¹⁵ Sabo si goonga, wo min uurdi ndi Almasiihu sakkanta Laamdo. Uurngol ngool yottake hisinteebe e halketeebe fuu. ¹⁶ To halketeebe been, wo min luumngol maayde jaaroolol dum'en to maayde, ammaa

to hisinteeŋe Ƌeen, wo min uurngol nguurndam jaarool ɔum'en to nguurndam.

Moy foti gollude gollal ngaal? ¹⁷ Min nganaa julortooŋe konngol Laamɔo hono no heewŋe ngadata. Ammaa miden kaalda Ƌerde laaɔude yeeso Laamɔo. Miden kaalda hono nulaaŋe muudum e ley kawtal amin e Almasiihu.

3

Haala gollanooŋe amaana keso

¹ Yalla min puɔɔfitii mantaade katin naa? Naa miden kaajaa Ƌataakiiji kollooji ko min ngoni, maa yuurudi to moodon hono no woŋŋe kaajiraa naa?

² Wanaa. Onon jaati ngoni Ƌataaki amin mbinndaaki e Ƌerde amin. Oɔon kolla ko min ngoni, hono Ƌataaki ki yimŋe fuu mbaawi anndude e janngude. ³ Ina laaɔi, wo on Ƌataaki Almasiihu saabe golle amin. Ƌataaki kiin winndiraaka dawa, wo Ruuhu Laamɔo buurɔo ki winndiraa. Ki winndaaka dow alluuje kaaye, wo e Ƌerde yimŋe ki winndaa.

⁴ Miden mbi'a noon sabo miden ngoodi hoolaare mawnde e Laamɔo saabe Almasiihu. ⁵ Min ngalaa baawde faa min ngada fay huunde e semmbe amin. Baawde amin wo to Laamɔo yuuri. ⁶ Kam wadi min fotuŋe laataade gollanooŋe amaana keso. Amaana oon yowaaki dow jamirooje binndaade, wo dow Ruuhu yowii. Sabo jamirooje binndaade ɔeen wo jaarooje to maayde, ammaa Ruuhu oon na hokka nguurndam.

⁷ Jamirooje binndaade e alluuje kaaye, jaarooje to maayde ɔeen, ina ngoodunoo darja faa Israa'iilankooŋe kunngii ndaarude yeeso Muusaa

saabe annoora gondo e darja oon, fay si taweede darja oon wo nyifoowo. ⁸ Ndelle, golle Ruuhu ɓuri darja oon, haala fuu walaa! ⁹ Si ko foodata jukkungo duum ina woodunoo darja, wanaa haala ko waddata fonnditaare duum! ¹⁰ Goonga ni, darja arandeejo oon walaa darja si fonndaama e darja gardo joonin mo walaa ko nanndi oon. ¹¹ Si ko nyifata duum waawii jogaade darja, haala fuu walaa ko heddotoo duum ɓurata darja oon sanne.

¹² Ko jikke amin dow amaana keso oon teenji sanne, duum wadi de miden kaalda cuusal yeeso yimɓe. ¹³ Min ngadataa hono no Muusaa ni, gattunoodo suddaa e yeeso muudum taa Israa'iilankooŋe keddoo ina ndaara fay darja nyifoowo oon faa timma. ¹⁴ Ammaa miilooji berde maɓɓe ina njoori. Sabo faa hannden nde ɓe njanngata amaana kiidɗo oon fu, suddaa ndeen ina heddii e geese maɓɓe. Nde huncaaka tafon, sabo wo ley kawtal Almasiihu tan nde huncette. ¹⁵ Goonga, faa warde hannden, si Tawreeta Muusaa janngaama fu, suddaa ndeen ina heddii ina suddi berde maɓɓe. ¹⁶ Ammaa si neddo wartii to Joomiraado fu, suddaa ndeen huncete e bernde muudum. ¹⁷ Woodi, Joomiraado kam woni Ruuhu. To Ruuhu Joomiraado woni fuu, doon ndimaaku du woni. ¹⁸ Enen ɓe geese muɓɓen cudditaa ɓeen fuu, eden tiima darja Joomiraado hono ley daandorgal, ina yaynana en. Imo waylita en faa nannden e makko tagaadi, darja makko ina ɓeydana en yahude yeeso. Dum woni golle Joomiraado, laatiidɗo Ruuhu oon.

4

Haala jawdi ley loode

¹ Laamdo hokki min gollal ngaal saabe yurmeende muudum. Ndelle, min tampataa.

² Min calake kulle cuudiide cementooje. Min kiilataa yimbe, min mbaylitataa konngol Laamdo. Ko min ngadata dey, miden bangainga goonga yeeso Laamdo, faa mono fuu annditira e bernde mum fuu wo min goongalaaŋe. ³ De si Kabaaru Lobbo mo min mbaajii oon suudaama fu, wo halkooŋe tan o suudantee. ⁴ Been le, be ngalaa goondinal, sabo Ibiliisa wumnii hakkillooji maŋŋe taa nji'a annoora Kabaaru Lobbo. Kabaaru oon na holla darja Almasiihu jogiido tagaadi Laamdo. ⁵ Sabo wanaa haala amin min mbaajotoo, ammaa wo haala Iisaa Almasiihu, Joomiraado meeden oon min mbaajotoo. Ko min mbi'ata e dow ko'e amin tan, min maccube moodon saabe makko. ⁶ Sabo Laamdo wi'ii: «annoora yaynu e ley nimre.» Kam yaynini annoora muudum e ley berde amin, faa anndina min darja muudum jaynoowo, gondo e yeeso Almasiihu.

⁷ Anndude darja oon laatanake min jawdi korsundi, ammaa miden njogorii ndi e ley amin hono no ley loode loope, faa anndee baawde mawde de wo to Laamdo yuuri, wanaa to amin. ⁸ Miden billee e huunde fuu, ammaa min pusaay. Miden ngoni e wembere wakkati fuu, ammaa min tayaay jikke. ⁹ Miden torree, ammaa Laamdo yoppaay min. Miden paddee e leydi, ammaa min kalkaaka. ¹⁰ Wakkati fuu, maayde Iisaa ina woni e balli amin, faa nguurndam Iisaa du yi'ee e ley majji. ¹¹ Si

goonga, fay si miden mbuuri, miden nesa maayde wakkati fuu saabe Iisaa, faa nguurndam Iisaa du yi'ee e terde amin maayooje deen. ¹² Ndelle, maayde na golla ley amin, de nguurndam na golla ley moodon.

¹³ Ina winndaa: «Mi goondinii, duum wadi de mbaajiimi.»* Minen du min goondinirii hono noon, duum wadi de miden mbaajoo. ¹⁴ Sabo miden anndi iirtindo Joomiraado meeden Iisaa e maayde oon iirtindinan min e Iisaa minen du, de wadda min yeeso muudum, minen e moodon fuu. ¹⁵ Ko hewti min fuu wo saabe moodon faa moyyere Laamdo yottoo yimbe heewbe. Hono noon yimbe heewbe njettirta Laamdo faa Laamdo beyda teddineede.

Haala teddeengal duumiingal

¹⁶ Dum wadi de min tampataa. Fay si terde amin deen na kalka, yonkiiji amin diin ina keydintinee nyannde fuu. ¹⁷ Sabo torraaji di min torreteee diin ina kuyfiti, ina paltoo law. De di cegilanto min teddeengal manngal ngal timmataa, burngal torraaji diin abada. ¹⁸ Ndelle min taykataako ko yi'etee, wo ko yi'ataake min taykotoo. Sabo ko yi'etee duum faltoto, ammaa ko yi'ataake duum, heddoto faa abada.

5

Haala suudu wonndu dow kammu

¹ Eden anndi si terde meeden laatiide suudu ley-diiru ndu koduden e muudum joonin nduun halkii fu, Laamdo moyyinanii en suudu dow kammu

---

* **4:13** Jabuura 116.10.

ndu junngo waɗaay, heddotoondu faa abada. ² Eɗen uuma ley adunaaru ɗo, sabo eɗen keppe naatude e ley suudu meeden dow kammu nduun, ɓornoroɗen ndu hono kaddungal kesal. ³ Goonga ni, si en ɓornake ndu fu, en laatataako yonkiiji ɗi ngalaa ɓalli. ⁴ Sabo ko ngonden ley suudu ndu tafon, eɗen uuma saabe tiidallaaji. Woodi, wanaa hono eɗen njidi laataade ɓortiiɓe, ammaa eɗen njidi ɓornaade ɓalli kesi dow kiiddi, faa nguurn-dam moda ko halkata ley meeden. ⁵ Wo Laamɗo kam segilanii en ɗum, hokki en Ruuhu muuɗum laatoo maande laaɓinanoore en moyyereeji ga-rooji.

⁶ Ndelle, eɗen njogii ɓerde pukkiide wakkati fuu. Eɗen anndi sini eɗen keddi e ɓalli gondi ley adunaaru ɗiin, eɗen mboddi to Joomiraado tafon. ⁷ Sabo wo e goondinal mbuurdeten, wanaa e ko njiireten gite. ⁸ Ndelle eɗen njogii ɓerde pukkiide, de ko ɓurani en ni, eggen e ɓalli ɗi faa njoododen to Joomiraado. ⁹ Ammaa ko ɓurɗen filaade fu, wo waɗude ko welata mo, heddaade ley ɓanndu ndu naa wurtaade e mayru fuu gootum. ¹⁰ Sabo ina tilsi en fuu ndaroden yeeso Almasiihu faa careɗen, faa mono fuu heɓa mbarjaari golleeji muuɗum gadooji e ɓanndu ndu, nde wo ko woodi naa ko boni.

Haala dewral hakkunde yimɓe e Laamɗo

¹¹ Ndelle, ko min anndi no Joomiraado hulde-tee ɗuum, min piloto heɓude hakkillooji yimɓe. Laamɗo ina anndi min. Miɗo hoolii on onon du, on annditii min e ley miilooji ɓerde moodon.

¹² Min kaalantaa on kabaaru amin lobbo katin.

Ammaa miden piloo hokkude on daliili no mantorodon min, faa kebon ko njaabodon mantorooŋe ko yi'etee tan, wanaa ko woni ley bernde. ¹³ Si min njogoraama hono min haanŋaabe, wo dum saabe Laamdo. Si min njogoraama min jom'en hakkillo du, wo dum saabe moodon. ¹⁴ Njinngu Almasiihu na dawrana min, sabo min tannyorii, gooto maayanii yimbe fuu, ndelle yimbe fuu laatii maaybe. ¹⁵ O maayanii yimbe fuu, faa wuurbe been cela wuurande ko'e mubben, ammaa mbuurana maayando dum'en de iirtanii dum'en oon.

¹⁶ Ndelle, gilla joonin, walaa fuu mo min ndaar-data hono no biibe-Aadama ndaar-data wobbe. Fay si miden ndaardunoo Almasiihu hono no biibe-Aadama ndaar-data dum, min celii ndaar-dude dum noon. ¹⁷ Neddo fuu kawtudo e Almasiihu, tagitaama tagu keso. Ko hiiddi duum faltake. Ndaar, fuu heydintinaama! ¹⁸ Dum fuu to Laamdo yuuri. Kam nuli Almasiihu faa rewrintina en e muudum, de halfini min golle rewrintinde yimbe e muudum. ¹⁹ Dum woni, Laamdo wonnoo e ley Almasiihu faa rewrintina yimbe adunaaru e muudum. O hiisaaki hakkeji mubben katin. O halfini min du kabaaru rewrintingol ngool.

²⁰ Woodi ndelle, min daraniiŋe Almasiihu, ina nanndi hono Laamdo ina haalda kunndude amin faa nodda yimbe to muudum. Miden nyaagoo on e innde Almasiihu: ngartee to Laamdo!
²¹ Almasiihu wadaay hakke abada. Ammaa Laamdo yowi hakkeji meeden fuu dow makko, faa kawtal meeden e Almasiihu wada en fonndi-iiŋe yeeso Laamdo.

6

No Pool'en ngolliranta Laamdo

¹ Minen, saabe min gollidoobe e Laamdo, miden nyaagoo on taa accon moyyere Laamdo nde keɓɓon ndeen laatanoo on ɓolum. ² Sabo o wi'ii: «Wakkati lobbo kettindanimaami,

nyalaande kisindam mballumaami.»*

Ndaar, joonin jaati woni wakkati lobbo oon, joonin woni nyalaande kisindam. ³ Min ngadataa fay huunde ko fergata yimbe, faa taa feloore tawee e golle amin. ⁴ Ammaa e huunde fuu, miden kolla min gollanoobe Laamdo goongalaaɓe, ley tinni-taare mawnde, ley torraaji, ley sayya, ley ɓillaare, ⁵ ley piide, ley kasu, ley muurtere, ley tampiri, ley rafi doyngol, ley rafo. ⁶ Miden kolla min golloobe goongalaaɓe ley laaɓal amin, ley anndal amin, ley munyal amin, ley moyyuki amin. Miden ngoodi Ruuhu Ceniido, miden ngoodi njinngu ngu waldaa e naafikaaku. ⁷ Miden kaala goonga, miden ngoodi baawde Laamdo. Juude amin nane e nyaame fuu na tiigii kaɓitirde fonnditaare. ⁸ Miden kolla min gollanoobe Laamdo ley teddeengal e ley koyeendam, ley ko yimbe mbuykata min e ko njet-tata min, ley ko min ndaardetee hono majjinoobe tawee min goongalaaɓe. ⁹ Miden kolla dum ley ko min ndaardetee min anndaaka tawee min anndaabe, ley ko min ndaardetee min maayoobe, de inani min, miden mbuuri. Miden ndaardee min jukkaaɓe tawee min mbaraaka. ¹⁰ Miden ndaardee min suniibe tawee min seyiibe wakkati fuu. Miden ndaardee min talkaaɓe tawee miden ngada heewbe joomiraaɓe jawdi. Miden ndaardee

---

* **6:2** Esaaya 49.8.

min ngalaa fay huunde tawee miden njogii huunde fuu.

¹¹ Korintunkooŋe, min kaaldanii on laaŋal reedu, min njaajinanii on berde amin. ¹² Minen, min paadinanaay on berde amin, ammaa onon kaa on paadinanii min berde moodon. ¹³ Mido haalda e moodon hono wo on biikkoy am: ngadane min no min ngadirani on - njaajinane min berde moodon!

No nedŋo laatorii suudu Laamŋo buurŋo

¹⁴ Taa kaŋbunduron e ŋe ngoondinaay. Yalla ko fonnditii na waawi hawritinde e ko oonyii naa? Yalla annoora na waawi hawritinde e nimre naa? ¹⁵ Yalla Almasiihu na waawi hawritinde e Ibiliisa naa? Yalla goondindo na waawi hawritinde e mo goondinaay naa? ¹⁶ Yalla amaana ina woodi hakkunde suudu Laamŋo e tooruuji naa? Paamee, enen ngoni suudu Laamŋo buurŋo oon. Sabo Laamŋo wi'i:

«Mi hodidan e maŋŋe,
mi yaada e maŋŋe,
mi laato Laamŋo maŋŋe,
kamŋe du, ŋe laato yimŋe am.»[†]

¹⁷ Dum wadi de Joomiraado wi'i:

«Yuwee hakkunde maŋŋe!
Ceedee e maŋŋe!
Taa meeme ko tuuni!
Ndeen, mi jaŋboto on.»[‡]

¹⁸ Mi laatanto on baaba,
onon du, on laatanto kam biŋŋe worŋe e rewŋe.
Noon Joomiraado jom baawde fuu wi'i.»[§]

[†] **6:16** Lewinkooŋe 26.11-12, Esekiyel 37.27.

[‡] **6:17** Esaaya 52.11. **§ 6:18** 2 Samuwiila 7.14, Esaaya 43.6.

7

¹ Ndelle sakiraaŋe horsuŋe, saabe en ngadanaama amaanaaji diin fu, laabinen ko'e meeden e ko tuuninta balli men e yonkiiji men fuu. Tabintinen senaare men e ley kulol Laamdo.

Haala mettorgal e seyo

² Omtanee min berde moodon! Min toonyaaki fay gooto, min mbonnanaay fay gooto, min nyaamaay jawdi fay gooto. ³ Mi haaldaay dum faa laatanoo on jukkungo. Sabo mi haaliino gilla naanen: berde amin na korsini on sanne, faa maayden naa mbuurden. ⁴ Mido hoolii on faa woodi. Mido mantaroo on sanne. Bernde am sellinaama faa heewi, mido heewi seyo du e ley torraaji amin fuu.

⁵ Si goonga, fay nde min njottinoo leydi Makedoniya ndeen, min powtinaaki fey. Torraaji tan min nji'i. Miden ngondi e luural yaasiyal, e kulol ley berde. ⁶ Ammaa Laamdo cellinoowo berde suniibe oon, sellinirii berde amin e garol Tiitu.

⁷ Wanaa garol makko tan sellini berde amin. Ko cellindon bernde makko duum sellinii hakkillooji amin. O haalanii min no njidirdon yi'ude kam sanne, e no cunoridon ko wadunoo, e no tinoridon e jinngande kam. Dum fuu beydii seyo am. ⁸ Si bataaki am kiin mettiino on, mi mimsitataa ko mbinndumi ki. Goonga ni, mido mimsitinoo, sabo mi yi'ii bataaki kiin mettiino on, fay si wo haddi wakkati seeda tan. ⁹ Joonin kaa mido seyii, de wanaa saabe ko mettadon duum, ammaa ko mettadon de tuubudon. Sabo mettorgal ngal maatudon ngaal, iri maggal hawri e muuyde Laamdo. Hono noon, walaa ko min mbonnanoo on. ¹⁰ Sabo mettorgal kawroowal e muuyde

Laamdo ina wada faa neddo tuuba, de hisa, mimsugol du fuu walaa e majjum. Ammaa mettorgal adunaaru, wo maayde wadata. ¹¹ Ndaaree mettorgal kawroowal e muuyde Laamdo ngaal, ko wadi e moodon: ngal wadii faa ciinudon, faa du pilidon laamnude ko'e moodon. Ngal wadii faa mettadon e ko boni, faa du kuludon. Ngal waddanii on yeeweede kam, ngal waddanii on tinnaare. Ngal wallii on jukkaade ko boni. E huunde fuu on kollii odon laafi e kabaaru oon. ¹² Ndelle si mi winndanii on fu, dum wanaa saabe toonyido, wanaa saabe toonyaado du. Ammaa wo faa ɓanginanedon ciinal ngal njoganidon min yeeso Laamdo. ¹³ Berde amin mbaaltorake saabe majjum.

Woodi, e dow waaltagol berde amin du min keŋii seyo. Goonga ni, Tiitu seynii min sanne, sabo seyniraama ko mbaaltindon bernde muudum. ¹⁴ Si mi mantorake on seeda yeeso makko du, on cemtinaay kam. Ammaa no min kaaldirani on goonga e huunde fuu ni, hono noon ko min mantorii on yeeso Tiitu duum du laatorii goonga. ¹⁵ Njinngu bernde makko ina beydoo nde o miilotoo no dowtoranidon haala makko on fuu, e no njaɓboridon mo kulol e diwngol. ¹⁶ Midɔ seyii ko mbaawumi hoolaade on ley huunde fuu.

8

Haala wallugol seniibe wonbe Urusaliima

¹ Sakiraaɓe, miden njidi anndinde on moyyere nde Laamdo hokki kawrite goondinbe Iisaa gonde leydi Makedoniya deen. ² Be ndaartindoraama torraaji cattudi, ammaa no seyo maɓbe heewri

noon waddanii 6e hokkitirde ko heewi, fay si iŋe ngoni e talkaaku cattungu. ³ Mido seedanoo 6e: 6e kokkitirii ko 6e mbaawi fuu, fay ko 6uri baawde ma66e. Yardaamuye 6e kokkiri. ⁴ Be eeli min sanne 6e ke6a laawol 6e kawta e wo66e faa 6e mballa seniibe won6e Urusaliima. ⁵ Be ngadii ko 6uri miilo amin. Sabo 6e artii, 6e kokki ko'e ma66e Joomiraado, de 6e kokkiri min ko'e ma66e minen du saabe muuyde Laamdo. ⁶ Dum wadi de min naarii Tiitu walla on njottinon dokkal ngaal no puddirnodon ngal ni. ⁷ On joomiraabe jawdi e huunde fuu – goondinal e waaju e anndal, odon njogii tinnaare dow huunde fuu, odon korsini min du. Tinnodon faa ngadon kabaaru moyyere ndeen faa wooda du.

⁸ Ko mbiimi duum wanaa yamiroore. Ammaa, mido haalana on tinnaare wo66e faa hokka on laawol hollude njingu moodon ina selli. ⁹ Sabo odon anndi moyyere Joomiraado meeden Iisaa Almasihu: kam jom jawdi oon, wadii hoore muudum talkaajo saabe moodon faa laatorodon joomiraabe jawdi talkaaku muudum nguun. ¹⁰ Mido haalana on ko woni miilo am, woodi wo ko nafata on du. Gilla rawanin onon artii filaade wallude seniibe 6een, onon artii fuddude ballal ngaal du. ¹¹ Joonin kaa, ki66inee dum. No anniyiridon fiyude dabare oon ni, anniyorodon noon yottinde dum du. Kokkiron haddi baawde moodon. ¹² Sabo si neddo anniyake wadude moyyere fu, dokkal ngaal ina weli Laamdo fodde baawde kokkoowo oon. Laamdo yamataa neddo ko walaa. ¹³ Mi wi'aay naaton e billaare faa billiton wo66e 6een, de yimbe fuu laatoofotu6e ni. ¹⁴ No tawradon joonin e keewal moodon ni, odon mbaawi wallude won6e ley

baasal muɓben. Caggal joonin, si tawii onon odon ngonni ley baasal fu, kambe e keewal maɓbe, iɓe mbaawi wallude on. Hono noon yimbe potirta, ¹⁵ no winndiraa ni:

«Kawrundurɗo ko heewi oon faltaaki ko haajaa, kawrundurɗo ko famɗi oon du nyakiraaka.»*

Kabaaru Tiitu e yaadiraabe muudum

¹⁶ Jettooje ngoodanii Laamɗo gattudo e bernde Tiitu tinnaare wallude on hono nde min njoganii on ndeen. ¹⁷ Wanaa saabe min nyaagake dum tan wadi de jabi yahude to moodon. Wo tinnaare muudum wadi de anniyii yahude to moodon. ¹⁸ Miden nulda mo, kanko e sakiike meeden jet-teteɗo e kawrite goondinbe fuu saabe waajagol muudum Kabaaru Lobbo oon. ¹⁹ Wanaa dum tan, kawrite goondinbe deen cubii mo o yaada e amin, faa min njaara dokkal ngaal Urusaliima. Miden ndaranoo moyyere ndeen faa dum teddina Joomiraado, dum holla anniya amin lobbo du. ²⁰ Miden ngada ko min mbaawi fuu taa min keɓa feloore e jawdi keewndi ndi min ndaranii ndiin. ²¹ Sabo miden piloo wadude ko woodi, de wanaa yeeso Joomiraado tan, ammaa yeeso yimbe du.

²² Miden nula sakiike meeden godɗo yaada e maɓbe mo min taykitii tinnaare muudum wakkatiiji keewɗi e kulle keewɗe. Joonin o ɓuri tinnaade sanne e wallude saabe hoolaare mawnde nde o joganii on ndeen. ²³ Tiitu du wo kawtudo e am, gollidoowo am saabe moodon. Sakiraabe meeden yaadiraabe makko been wo nulaabe kawrite goondinbe deen, Almasiihu na

---

* **8:15** Wurtagol 16.18.

teddiniree saabe maŋŋe. ²⁴ Woodi ndelle, kollee 6e njinngu moodon. Hono nii laabinirton kawrite goondinŋe fuu miden njogii daliili mantoraade on.

9

No Laamdo yidiri kokkiroowo seyo

¹ Walaa ko mi winndana on dow wallugol seniibe wonbe Urusaliima been. ² Sabo mido anndi on muuyii wallude 6e sanne. Mi mantorake on dum yeeso Makedoniyankooŋe, mbiimi 6e onon yimbe Akaya, on cegilake wallude gilla rawanin. Tinnaare moodon dow mballa oon umminii anniya ko 6uri heewude e maŋŋe du. ³ De mido nela to moodon sakiraaŋe been taa ko min mantorii on duum laato 6olum, ammaa tawee odon cegilii hono no mbiirumi ni. ⁴ Si wanaa noon fu, si yimbe Makedoniya ngardii e amin to moodon de tawi on cegilanaaki wallude, min cemtan ko min koolii on, onon du on cemtan. ⁵ Dum le, ko nji'umi dey, ina tilsii mi ɲaaroo sakiraaŋe been artoo kam to moodon, ndaranoo ballal ngal aadiŋon waŋude ngaal. Ndeen si mi warii fu, mi tawan ingal hawriti, ngal laatii ballal yardaamuye 6ernde, tawee wanaa doole. ⁶ Inan ko njidumi paamon: aawudo seeda, seeda tayata. Aawudo ko heewi, ko heewi tayata. ⁷ Mono fuu hokka ko aniyii e 6ernde muudum, tawa wanaa e mettorgal, wanaa e doole. Sabo Laamdo ina yidi kokkiroowo seyo. ⁸ Laamdo ina waawi hebbinande on siyii moyyere fuu. Hono noon keŋiron ko heyata on wakkati fuu e ley huunde fuu, faa keddoroŋon ko

heewi saabe gollal lobbal fuu. ⁹ Wo hono noon winndiraa:

«Imo saaka moyyere makko e ley talka'en,
gollal makko moyyungal duumoto faa
abada.»*

¹⁰ Laamdo ina hokka aawoowo aawdi, ina hokka yimbe nyaamdu faa neemina dum'en du. Hono noon o hokkiran on aawdi keyoori on onon du. O funnan ndi faa duuda. Ndeen moyyere moodon rima faa heewa. ¹¹ Noon du kebal mon beydorto e huunde fuu, faa mbaawon hokkirde yardaamuye wakkati fuu. Ndeen heewbe njettan Laamdo saabe ballal mon ngal min njaaranta be. ¹² Sabo ballal ngaal, wanaa ngal humtanan haaju seniibe been tan, ammaa ingal waddana heewbe yettude Laamdo du. ¹³ Si be ndaarii ballal moodon ngaal, be teddinan Laamdo saabe dowtaare moodon holloore seedaaku mon Kabaaru Lobbo haala Almasiihu. Be teddinan mo du saabe ko peccirdon barkeji mon e yardaamuye faa kokkon be, kambe e yimbe fuu. ¹⁴ Be kolliran korsa mabbe to moodon e du'aawuuji di be ndu'antoo on saabe moyyere mawnde nde Laamdo wadani on ndeen. ¹⁵ Jettooje ngoodanii Laamdo saabe dokkal muudum ngal waawaa sifeede!

10

No Pool jaaborii felube dum

¹ Miin Pool, bi'eteedo wo lokkaajo si mido woni hakkunde moodon de wo cuusudo si na woddii on

---

* **9:9** Jabuura 112.9.

oon, mido waajoroo on heese e moyyuki Almasiihu, ² mido nyaagoo on: taa ngadee faa mi suusa hollude on semmbe nde ngarumi to moodon. Sabo mido hedii faa mi holla wobbe semmbe am, wi'oobe miden ngollana muuyde tomottaaku been. ³ Goonga, min biibe-Aadama tan, ammaa no min kabirtee ni wanaa no biibe-Aadama kabirtee. ⁴ Sabo kabitirde de min kabirtee deen nganaa de bii-Aadama. Baawde majje wo to Laamdo yuuri faa de kalka nokkuuje cemmbindinde. Wo nii min kalkirta miilooji bondi, ⁵ miden keba jaalorgal dow mawnitaare fuu hadoore yimbe andude Laamdo. Woodi du, miden nannga miilooji mubben fuu, miden njaara di faa di dowtanoo Almasiihu. ⁶ Si dowtaare moodon hiibii fu, miden cegilanii jukkaade neddo fuu mo dowtaaki.

⁷ Ndaaree kulle deen no ngorri ni – si goddo moodon hiisake hoorem wo neddo Almasiihu fu, inan ko haani miccitaade: no Almasiihu jeyri dum fu, noon du o jeyri min, minen du. ⁸ Fay si mantoriimi baawde am faa faltii seeda, dum semtintaa kam. Joomiraado meeden Iisaa hokkii min baawde de faa min cemmbindina goondinal mon, wanaa faa min kalka ngal. ⁹ Mi yidaa miilodon hono mido filoo hulbinde on e bataakiiji am. ¹⁰ Sabo ina wi'ee bataakiiji am diin ina nyaadi, ina njogii semmbe, ammaa si mido woni hakkunde moodon, mido lokkidi, haala am ina yawonii. ¹¹ Neddo fuu bi'oowo hono noon, faama ko min mbinndata si miden mboddi on fu, duum min ngollata si miden ngondi e moodon du. ¹² Min cuusaa fonndude ko'e amin e jinnganoobe ko'e mubben been. Min nanndaa e maabe du. Kambe,

iŋe ponnda ko'e maŋŋe e ponndirgal maŋŋe. Ko 6e nanndinta ko'e maŋŋe e maŋŋe tan dūum, ina holla 6e ngalaa hakkillo.

¹³ Minen kaa, min mantataako faa faltoo keerol. Miden kaada keerol gollal ngal Laamdo halfini min ngaal, de onon du ley maggal ngondon. ¹⁴ Ko min njottotoo to moodon dūum, min paltataako keerol golle amin. Sabo si goonga, wo minen artii waddude to moodon Kabaaru Almasiihu Lobbo on. ¹⁵ Min mantortaako golle woŋŋe de ngalanaa min. Ammaa ko goondinal moodon beydotoo dūum, miden njikka golle amin beydorto noon hakkunde moodon faa heewa, tawee min paltaaki ko Laamdo halfini min. ¹⁶ Nii waŋŋata de min keŋa no min mbaajoroo Kabaaru Lobbo e nokkuuje gonde caggal moodon, min kaajaaka mantoraade gollleeji di woŋŋe ngadi ley gese muŋŋen. ¹⁷ Ina winndaa: «Mantotoodo fuu, mantoroo ko Joomiraado gollii.»* ¹⁸ Sabo wanaa jinnganoowo hoore muudum woni jabaado, ammaa jabaado woni mo Joomiraado jinngani.

11

No Pool feliri nulaabe fewreebe

¹ Joonin kaa mido yidi munyanon kam faa mi haalda e moodon puuyndam seeda. Si goonga, munyanee kam. ² Mido joganii on kiram yuurudam to Laamdo, sabo mi haŋŋii dewgal moodon e gorko gooto, dum woni Almasiihu. Mido yidi jaarude on to makko hono surbaajo laabudo. ³ Ammaa mido hula taa hakkillooji moodon mbonnee, nanndon e Hawwaa mo

---

* **10:17** Yeremiya 9.23.

mboddi yoyundi hiili oon, de celon jokkude Almasiihu e laabal e bernde wootere. ⁴ Mido hula dum, sabo si goddo warii, waajake on lisaa goddo mo waldaa e mo min mbaajii on oon, odon njaɓana dum law. Si on keɓii ruuhu goddo naa kabaaru lobbo mo waldaa e mo keɓunodon e amin oon, odon njaɓana dum du. ⁵ De mido miiloo nulaabe moodon haliiɓe been, walaa fuu ko burdi kam. ⁶ Ina waawi tawa mi wanaa baawdo haala, ammaa mi wanaa baasudo anndal. Wakkati fuu min kollii on dum faa laaɓi e ley huunde fuu.

⁷ Mi haalanii on Kabaaru Laamdo Lobbo ɓolum. Mi leeyinii hoore am saabe teddinde on. Yalla mi woofii e ley majjum naa? ⁸ Mi jabii ko mbuur-dammi e kawrite goondinɓe godde. Mi teetirii de ni, faa mi gollana on. ⁹ Nde ngonnoomi to moodon tawi mido woodi haaju ndeen, mi yowaaki e dow fay gooto moodon. Sabo sakiraaɓe yuuruɓe Make-doniya been ngaddanii kam ko nyakannoo kam duum. Mi jogake hoore am taa mi laatanoo on donngal. Noon worri faa hannden du. ¹⁰ Wo goonga Almasiihu gondo e am oon kaalanammi on: ley leydi Akaya fuu fay gooto waawaa hadude kam mantoraade ko mi laatanaaki on donngal duum. ¹¹ Yalla mido haalira noon sabo mi yidaa on naa? Laamdo ina anndi mido yidi on!

¹² Ko ngadammi duum, mi heddoto e wadude dum, faa mi hada mantortooɓe wo nulaabe been laawol wi'ude iɓe ngollira hono amin. ¹³ Been wo nulaabe fewreeɓe, wo gollooɓe jambotooɓe, iɓe nanndina ko'e maɓɓe hono wo ɓe nulaabe Almasiihu. ¹⁴ Dum haaynaaki, sabo fay Seydaani ina nanndina hoore mum hono wo maleyka jom

annooraa. ¹⁵ Ndelle haaynaaki du si gollanoobe Seydaani ina nanndina ko'e muɓɓen hono wo gollanoobe fonnditaare. Ammaa jukkungo maɓɓe fotan e golle maɓɓe.

Haala torraaji kewtiidi Pool

¹⁶ Mido wi'a on katin: taa fay gooto moodon nanngira kam puuyɗo. Ammaa fay si oɗon tiigorii kam puuyɗo du, njaɓon kam faa miin du mi mantoo seeda. ¹⁷ Ko mantortoومی duum, wanaa hono Joomiraado muuyi mi haalira noon. Idum nanndi hono puuyndam ni, de na yaada e tannyoral mido woodi goonga. ¹⁸ Heewɓe ina mantoroo kulle adunaaru. Woodi, miin du, mido waawi mantoraade noon. ¹⁹ Oɗon tiigorii ko'e mon wo on jom'en hakkillo. Hasii hakkillo mon saabii de munyandon fuuyɓe ɓeen hono iɓe mbeli on! ²⁰ Goonga, oɗon munyana nulaabe fewreeɓe ɓeen maccindina on, nyaama jawdi moodon, njana on, pamdina on, peenya on. ²¹ Mido semta wi'ude on minen kaa min ngalaa semmbe wadude hono noon.

Tawi le, si godɗo suusii mantoraade huunde fu, miin du mido suusi mantoraade dum. De dum wo puuyndam kaaldammi ni. ²² Si ɓe Alhuudiyankooɓe, miin du mi Alhuudiyanke. Si ɓe Israa'iilankooɓe, miin du mi Israa'iilanke. Si ɓe yuwdi Ibrahiima, miin du mi yuwdi Ibrahiima. ²³ Si ɓe gollanoobe Almasiihu, miin ɓuri ɓe fuu laataade dum – ina haani mi haaldira rafi semteende, hono wo mi kaɗaado ni! Miin ɓuri ɓe gollleeji keewɗi, ɓuri ɓe ommbeede ley kasu, ɓuri ɓe fiyeede. Wakkati fuu, mido nesa maayde. ²⁴ Kile joy Alhuudiyankooɓe ina piya kam, kilol

fuu dorri capandɛ tati e jeenay. ²⁵ Kile tati Romankooŋe ina piya kam cabbi. Mi faddaama kaaye nde wootere. Kile tati laanaaji njooolodii e am ley maayo manngo. Wakkati gomma mi royii jemma e nyalooma ley maayo. ²⁶ Mido woni e laawol wakkati fuu. Mido farritoo e gooruuji e yanoobe, mido farritoo e lenyol am e lenyi goddi, mido farritoo e ley galluuje e ley ladde, mido farritoo ley maayo e ley sakiraaŋe fewreeŋe. ²⁷ Mi gollii sanne, faa mi tampii. Jemmaaji keewdi mi daanataako. Wakkatiiji keewdi mido yolbi, mido domdi, mido suumoo, mido jaangee, mido holi. ²⁸ Mi limtataa ko heddi duum si wanaa huunde wootere: nyannde fuu kabaaru kawrite goondinŋe fuu ina teddi e am, ina kaŋŋi kam hoore. ²⁹ Si goddo lokkidii fu, miin du mido maata lokkaaku muudum. Si goddo fergake du, ina naawa yonki am.

³⁰ Si ina tilsi mi mantoo fu, wo ko hollata lokkaaku am mantortoomi. ³¹ Jettooje ngoodanii Laamdo Baaba Iisaa Joomiraado meeden faa abada. Kam anndi mi fenaay. ³² Nde ngonnoomi Damas ndeen, kaananke bi'eteedo Aretas ina joginoo goforneer gomma. Goforneer oon joyyini yimŋe faa kayba ngalluure ndeen faa nannga kam. ³³ Ammaa tummbaami e ley hanndeere, mburtiniraami feneetere kokuwol piilingol ngalluure ndeen, de njippinaami yaasin mayre. Noon kisirmi e junngo goforneer oon.

12

Haala ko ɓangani Pool ley holleede

¹ Ina tilsi mi mantoo fay si nafataa faa'e. Dum e taweede fuu, mi haalan ko ɓangani kam, e ko Joomiraado holli kam duum. ² Ina foti duuɓi sappo e nay, gorko gooto mo anndumi, kawtudo e Almasiihu, yeentii faa dow kammu tataɓu. Mi anndaa yalla ɓanndu makko du yeentinaama naa yeentinaaka. Laamdo ni anndi. ³ Mido anndi gorko oon nannaama aljanna. Jonkaa yalla imo heddorii ɓanndu makko nduun naa o heddoraaki ndu? Mi anndaa, Laamdo ni anndi. ⁴ To aljanna toon o nani haala ɓurka hakkillo, ka ɓii-Aadama fotaa haaltude. ⁵ Kanko mantortoomi, mi mantortaako hoore am si wanaa ko hollata lokkaaku am. ⁶ Fay si mi muuyiino mantaade, mi wanaa puuydo, sabo goonga kaalammi. Ammaa mi wadataa noon, taa yimbe miiloo mido ɓuri ko nji'i e am naa ko naniri kam. ⁷ Ko kollaami duum ina ɓuri hakkillo. De taa mi mana hoore am e majjum, ko nanndi hono gi'al wattaama ley terde am. Dum laatanake kam nelaado Seydaani, ina fiya kam faa taa mi mawnitoo. ⁸ Kile tati mido ɓaaroo Joomiraado ittana kam dum, ⁹ ammaa o wi'i kam: «Hinne am oon heyii ma, sabo baawde am wo ley lokkaaku kiɓɓirta.» Ndelle na weli kam mantoraade lokkaaku am, faa baawde Almasiihu deen ngonda e am. ¹⁰ Dum wadi de mido seyoroo lokkaaku e jennooje e sayyaaji e torraaji e ɓillaare fuu saabe Almasiihu. Sabo nde lokkidimmi fuu, wo ndeen ngoodumi semmbe.

No Korintunkoo6e kaɓɓiri Pool hoore

¹¹ Jonle, mi laatake hono puuydo, ko mantoriimi noon, de wo onon ndunyi kam haaldude hono ni. Odon kaannoo jinngande kam, sabo fay si mi

wanaa fay huunde du, nulaaŋe moodon haliibe been burdaay kam fay seeda. ¹² Nde ngonnoomi to moodon ndeen, mi gollii maandeeji kaayniidfi e kaayeeffiji e golleeji di baawde. Mi gollirii dum haddi munyal fuu. Woodi, maandeeji diin fuu na kolla mi nulaado. ¹³ Dume ngadanmi kawrite goondinbe Iisaa godde deen ko mi wadanaay on, si wanaa ko mi yowaaki dow moodon duum? Njaafanee kam gacce deen!

¹⁴ Joonin, mi segilake faa mi wara to moodon nde tataerde. Ndeen du mi yowataako e moodon, sabo wanaa jawdi moodon pilotoomi, wo onon e ko'e moodon pilotoomi. Sabo wanaa biibe kaani filanaade saaraabe mubben jawdi, wo saaraabe kaani filanaade biibe mubben jawdi. ¹⁵ Miin le, mi seyorto hokkude on ko njogiimi fuu, fay si wo hoore am du, faa mi walla on. Si mi beydii yidude on fu, yalla on buytoto yidude kam naa? ¹⁶ Ndelle na laabani en, mi yowaakino dow moodon. Kaa e noon fu, hasii goddo wi'an mi jom yoyre, mi hebirii on hiila. ¹⁷ Yalla fay gooto hakkunde nelaaŋe am be nelumi been nyaamii jawdi moodon naa? ¹⁸ Mi nyaagake Tiitu yaha to moodon, de nelidinmi dum e sakiike meeden goddo du. Yalla Tiitu nyaamii jawdi moodon naa? Miin e Tiitu, miden kawti miilo wooto e laawol gootol.

¹⁹ Yalla odon miiloo ko booyi wo min laabinoobe ko'e amin yeeso moodon naa? Wanaa noon. Wo yeeso Laamdo ley kawtal amin e Almasiihu min kaaldata. Sakiraaŋe horsube, ko min ngadata fu, wo faa sembindina on. ²⁰ Si mi warii to moodon fu, mido hula taa mi tawra on no mi muuyraay, onon du tawron kam no on muuyraay. Mido hula

taa mi tawda on e kalala e kiram mbondam e tikkere e yidde hoorem tan e nyinundural e nyoore e mawninkinaare e muurtere. ²¹ Si mi wartii to moodon fu, mido hula taa Laamdo leeyina kam hakkunde moodon, mi mettee saabe heewbe luttunooŋe be tuubaay e golleeji muɓben tuundi e fijirde muɓben e rafi semto muɓben.

13

Baynundural

¹ Mido wara to moodon joonin nde tataɓerde. Si mi warii fu, sey «haala fuu daroo dow seedaaku yimbe dido naa tato»* hono no winndiraa ni.

² Mi haalaniino luttunooŋe nde ngonnoomi to moodon didaɓerde ndeen, joonin du ko mi walaa to moodon duum, inan ko kollanmi be katin kambe e heddiibe been fuu: si mi wartii fu, mi yurmataako fay gooto. ³ Noon kolliranmi on baawde de pilidon, sabo odon njidi hebude tannyoral yalla Almasiihu kam haalirta hunnduko am. Almasiihu lokkidaay ley moodon, ammaa ina golla hakkunde moodon e semmbe. ⁴ Goonga du, o tontiraama e leggal palaangal e ley lokkaaku makko, ammaa imo wuurdi baawde Laamdo. E ley kawtal amin e makko, minen du min lokkaaŋe, ammaa min kollan on, miden mbuurda e makko e dow baawde Laamdo.

⁵ Wo onon e ko'e moodon njeyi taykaade ko'e mon faa ndaaron yalla odon ngondi e goondinal. Onon njeyi ndaartindaade ko'e mon. Si on tawaay Iisaa Almasiihu ina woni e moodon fu, on potaay ley ko ndaartindidon duum. ⁶ Ammaa mido hoolii

* **13:1** Fillitagol Tawreeta 19.15.

on paaman min potii, minen kaa. ⁷ Miden njaaroo Laamdo taa ngadon fay huunde ko boni, de wanaa faa holla miden ngonni e goonga, ammaa faa ngololon ko moyyi, fay si miden ndaardee hono min potaay.

⁸ Sabo min ngalaa baawde faa min kada goonga, ammaa faa min ndaranoo dum. ⁹ Fay si min lokkiidi de tawi onon kaa odon njogii semmbe, miden ceyii e majjum. Wo duum min nyaagotoo Laamdo du, faa laatodon hi66u6e. ¹⁰ Saabe dum, mido winndana on dum gilla mi waraay tafon, faa si mi warii to moodon fu, taa mi bonnana on e ley baawde de Joomiraado hokki kam deen. Laamdo hokkii kam baawde deen faa semmbindina on, wanaa faa bonnana on.

¹¹ Woodi, ko cakitotoomi wi'ude sakiraabe, ceyodon. Kegintinee nguurndam mon faa wooda, njabee waajeede, njogee miilo wooto, mbuuree e jam. Ndeen, Laamdo jom njinngu e jam wondan e moodon. ¹² Njowtunduron jowtaali ceniidi. Seniibe fuu ina njowta on.

¹³ Hinney Joomiraado meeden Iisaa Almasiihu e njinngu Laamdo e kawtal Ruuhu Ceniido ngona e moodon, on fuu.

**Fulfulfe Burkina, Dewtere Laamɔ Amaana
Keso
Fulfulde Burkina New Testament**

copyright © 2012 SIM International

Language: Fulfulde Burkina (Fulfulde, Western Niger)

Dialect: Burkina

Translation by: SIM International

**Fulfulfe Burkina, Dewtere Laamɔ Amaana
Keso**

This translation, published by SIM International, was published in 2012.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM (Mission Protestante), BP 1552, Ouagadougou 01, BURKINA FASO.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
c32b76d2-ab0d-5ad5-a698-b4140754fcc2